

Salkier: Jeg skal til dette Forslag tillade mig at bemærke, at det har to Egenstaber, som jeg ønsker at paapege, og som give mig Anledning til nogle Betragtninger. Den første er, om jeg saa maa sige, dets standinaviste Karakter, idet det nemlig er blevet forberedt af en Kommission af fremragende Jurister og Forretningsmænd fra alle tre Riger. Det har tillige herigennem den Egenstab, at det er ganske neutralt i politisk Henseende og derfor ikke kan ventes i den Retning at møde nogen særlig Modsigelse. Men dette medfører paa den anden Side ganske vist et Nærv paa Resignation lige overfor Enkelthederne; selv om der kunde være Et og Andet, man kunde ønske forandret, vil der netop paa Grund af denne Karakter være megen Anledning til at lade sin personlige Anskuelse i saa Henseende falde. Den anden Egenstab, som jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, er, at Lovforlaget væsentlig er af formel Bestaffenhed. Det gaar i Hovedsagen ikke ind paa Realiteten af disse Forhold, men det giver visse formelle Regler om de forskjellige Arter af Handelselskaber, og altsaa først og fremmest det egentlige gamle Interessentskab. Med Hensyn til dette skal jeg bemærke, at det i sin Helhed i vor Literatur indtil de allerførste Dage er blevet meget lidt bearbejdet. De Arbejder, der foreligge, have kun liden Værdi, man er henvist til spredte Afgjørelser og Domstolenes Praxis, og der er megen Tvivl med Hensyn til vigtige Hovedpunkter, for ikke at tale om mange Enkeltheder. Dernæst kommer man til den anden Hovedgruppe af Handelselskaber, de egentlige Aktieselskaber eller, som de ogsaa kaldes, de anonyme Selskaber. I saa Henseende skal jeg tillade mig at bemærke, at vi her i Danmark danne en mærkbar Modsatning til de forskjellige store Kulturlande Syd paa og Vest for os. Der er navnlig en lang Række af Lovgivningsarbejder i England, som bleve kodificerede i 1852, og der udfom en Tillægsakt i saa Henseende i Aaret 1867. I Frankrig blev den vedkommende Bog af Handelslovhogen fuldstændig omdannet ved Lov af 24de Juli 1867, og i Tydskland blev ligeledes Forholdet helt forandret ved en Handelslovbog, som under væsentlig Tilslutning til den franske Ordning indførte en hel Række nye Regler, der iøvrigt allerede paa forskjellig Maade ere blevne væsentlig modificerede ved de saakaldte „Novellen“, og ogsaa paa andre Maader har man grebet stærkt ind gennem Lovgivningen. Jeg skal bemærke, at i Modsatning til den egentlige Interessentskabsret er denne Lov-

givning af en væsentlig økonomisk og social Karakter, idet Hensigten med Reglerne væsentlig gaa ud paa at hindre Misbrug. Man har derfor gjort meget stærke Indgreb i Kontraktfriheden, idet man har villet hde Beskyttelse til forskjellige Personer, som i saa Henseende kunde være udsatte for Forurettelse, og det er ikke som ellers alene Trediemand, Kreditor, men det er lige saa fuldt og maaffte nok saa meget selve Deltagerne i disse Foretagender. Man har derfor givet præceptive, bindende Forrifter, som navnlig have haft Hensyn til Stifterne, idet man af gode Grunde har været paa det Rene med, at naar saadanne Foretagender blive satte ud i Verden, loves der Guld og grønne Skove, og Deltagerne have fuld Tillid til de Paagjældende og ere derfor i højeste Grad udsatte for at blive skuffede. Naar man i Danmark ikke er kommen ind paa denne Art af Lovgivning, er den naturlige Grund den, at der ikke faktisk har været stor Trang til det. Det maa siges til Vore for den danske Forretningsverden og dens ledende Mænd, at i det Store og Hele har der ingen Misbrug fundet Sted, som kunde give Lovgivningen Anledning til at gribe ind med saadanne Regler. Smidlertid maa det dog erkjendes, at Muligheden for saadanne Misbrug jo altid foreligger, og at det altsaa vil være ønskeligt at faae Lovforrifter i saa Henseende, som kunne forhindre Ulykken istedetfor bagefter at gribe ind. Dertil kommer yderligere, at den almindelige Betragtning ogsaa her gjør sig gjældende, at det er uheldigt, at man paa en saa vigtig Del af Retsvæsenet i det Hele taget er henvist til mere eller mindre uheldige eller mangelfulde privatrettlige Regler, saa at det i Virkeligheden ikke vides, hvilke Principer der er de almindelige raadende. Jeg skal endnu tillade mig at bemærke, at der endelig er en tredje Art af Sammenlutning, der gaar under det ganske simple Navn af Foreninger. Det er et noget simpelt Udtryk for en saare simpel og svag Retsformation. Det er Noget, der muligvis kan passe ganske godt til vor nationale Karakter, og jeg tror at turde sige, at der væsentlig vil findes noget Land i Verden, hvor i Virkeligheden en saa løs og let Klædning har kunnet benyttes i saa store og vigtige Formerals Tjeneste, som det er flet her i Danmark. Oprindelsen er jo bekjendt. Den skriver sig fra Belgjorenheden, idet forskjellige Rigsmænd, som havde Interesse for et eller andet Formaal eller Diemed, have stillet sig i Spidsen for det og anmodet deres Medborgere om at hde visse Bidrag, navnlig de smaa, aarlige Bidrag, til Beløb i Almindelighed af nogle saa Kroner. Det